

Kúria végzése

Az ügy száma: Bfv.II.678/2019/5.
A határozat szintje: felülvizsgálat
A tanács tagjai: Dr. Molnár Gábor Miklós, a tanács elnöke
 . Vaskuti András, előadó bíró
 . Krecsik Eldoróda, bíró
Az eljárás helye: Budapest
Az eljárás formája: tanácsülés
Az ülés napja: 2019. december 4.
Az ügy tárgya: költségvetési csalás büntette
Terhelt: ... és társa
Elsőfok: Egri Járásbíróság, 15.B.242/2016/40., ítélet, 2017. október 20., tárgyalás
Másodfok: Egri Törvényszék, 2.Bf.21/2018/9., ítélet, 2018. november 9., nyilvános ülés
Az indítvány előterjesztője: ... I. rendű terhelt a védője útján
Az indítvány iránya: a terhelt javára

Rendelkező rész

A Kúria a költségvetési csalás büntette és más bűncselekmény miatt ... és társa ellen folyamatban volt büntetőügyben a ... I. rendű terhelt által a védője útján előterjesztett felülvizsgálati indítványt elbírálv a Egeri Járásbíróság 15.B.242/2016/40. számú ítéletét és az Egeri Törvényszék 2.Bf.21/2018/9. számú ítéletét ... I. rendű terhelt tekintetében hatályában fenntartja.

A Kúria végzése ellen fellebbezésnek vagy felülvizsgálatnak nincs helye, s ebben az ügyben az indítvány előterjesztője, valamint azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

Indokolás

I.

[1] Az Egri Járásbíróság a 2017. október 20. napján kihirdetett 15.B.242/2016/40. számú ítéletével ... I. rendű terheltet bűnösnek mondta ki költségvetési csalás bűntettében [Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont (4) bekezdés b) pont] és folytatólagosan elkövetett hamis magánokirat felhasználásának vétségében (Btk. 345. §). Ezért őt halmazati büntetésül 2 év - börtön fokozatú, 3 év próbaidőre felfüggesztett - szabadságvesztésre és 150 napi tétel

pénzbüntetésre ítélte, a pénzbüntetés napi tételeinek összegét 1200 forintban állapította meg.

- [2] A másodfokon eljáró Egri Törvényszék a 2018. november 9. napján kelt 2.Bf.21/2018/9. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét ... I. rendű terhelt tekintetében helybenhagyta.
- [3] A jogerős ítéletben megállapított tényállás lényege szerint ... I. rendű terhelt az 1997. május hó 21. napján **cím 1** szám alatti székhellyel alakult **cég 1** (cégjegyzékszám: ..., adószám: ...) tagja a társaság alakulásától, vezető tisztségviselője pedig 2006. december hó 14. napjától kezdve. A társaság másik önálló képviseleti joggal rendelkező ügyvezetője 2006. november 23. és 2011. november hó 23. napja között ... I. rendű terhelt édesanyja, **személy 1** volt. A cég ügyeinek tényleges intézését ... I. rendű terhelt látta el, **személy 1** abban nem vett részt. A társaság székhelye 2000. április 19-től 2012. december 6-ig a **cím 2** szám alatt volt található, majd 2012. december 6. napjával a székhely áthelyezésre került a **cím 3** szám alá.
- [4] A **cég 2** (adószám: ...) **cím 4** szám alatti székhellyel 2010. július hó 1-én alakult. Tulajdonosa, s egyben képviselője **személy 2** volt. A társaság 2010. október hó 18-tól végelszámolás alá került, a végelszámoló a **cég 3** lett.
- [5] A **cég 4** (adószám: ...) **cím 5** szám alatti székhellyel 2009. március hó 26-án alakult. A társaság tulajdonosa és képviselője 2009. március hó 26-tól 2011. január hó 5-ig ... II. rendű terhelt, ezt követően a cég 2012. szeptember 1. napjával történt cégbírósi törléséig a ... nemzetiségű **személy 3** volt. A **cég 2**-t és a **cég 4**-et 2010-2011. években - részben a bejegyzett cégbírósi adatoktól is eltérően - valójában ... II. rendű terhelt irányította, így ő vállalt fel munkát a cégek nevében és ő járt el azok képviselésében.
- [6] A főtevékenysége szerint egyéb speciális szaképítéssel foglalkozó **cég 1** 2010- 2011. években áfakötelezettségének negyedéves bevallóként volt köteles eleget tenni. A gazdálkodó 2010. II. negyedévi bevallásában 1.516.000 forint, a 2010. évi IV. negyedévi bevallásában 5.000.000 forint, a 2011. év I. negyedévi bevallásában 1.266.000 forint, a 2011. év II. negyedévi bevallásában 2.436.000 forint, a 2011. év III. negyedévi bevallásában 1.800.000 forint és a 2011. év IV. negyedévi bevallásában 760.000 forint levonható áfát tüntetett fel.
- [7] A Nemzeti Adó- és Vámhivatal ... Megyei Adóigazgatósága Társas Vállalkozások Ellenőrzési Osztály 2. a **cég 1**-nél ... számú megbízólevél alapján 2010. 2011. évekre vonatkozóan a bevallások utólagos vizsgálatára irányuló ellenőrzést végzett valamennyi adó- és költségvetési támogatás tekintetében. A revízió részére **személy 4** könyvelő 2012. szeptember 4. napján átadta a társaság szállítói, vevői számláit, bank- és pénztárbizonylatait majd elektronikus adathordozón a cég könyvelését, amely szerint a **cég 1** nagy összegű számlákat fogadott be a **cég 5**-től és a **cég 6**-tól. A számlákat a vizsgálat nem találta, ezért hiánypótlásra szólította fel a

társaságot.

- [8] A hiánypótlás keretében a könyvelő egy új, átnevezett ... főkönyvi kartont nyújtott be, melyen már a **cég 5** és a **cég 6** helyett szállítóként a **cég 2**, a **cég 7** és a **cég 8** szerepeltek. A megjelölt társaságok nevében ... II. rendű terhelt által kiállított, egyéb speciális szaképítés alpin technikával szolgáltatásról szóló számlák azonban tényleges gazdasági tevékenység nélkül kerültek kiállításra.
- [9] A **cég 1** a fiktív számlákat könyvelésében szerepeltette, azok nettó összegét költségei között mutatta ki, így az előzetesen felszámított általános forgalmi adó összegét a 2010. július 20-án, 2011. január hó 17-én, 2011. április hó 18-án és 2011. október hó 17-én a NAV ... Megyei Adóigazgatóságához benyújtott negyedéves áfabevallásban fizetendő adójából levonásba helyezte.
- [10] ... I. rendű terhelt ... II. rendű terhelt közreműködésével az adóhatóságot megtévesztve, a valótlan tartalmú számlák felhasználásával az áfa adóbevételek összegét 2010. második negyedévében 1.359.000 forinttal, 2010. negyedik negyedévében 2.899.000 forinttal, 2011. első negyedévében 800.000 forinttal, 2011. második negyedévében 2.137.160 forinttal, 2011. harmadik negyedévében 1.350.750 forinttal, mindösszesen 8.545.910 forinttal csökkentette.

II.

- [11] 1. A jogerős ügydöntő határozat ellen ... I. rendű terhelt terjesztett elő védője útján felülvizsgálati indítványt a Be. 648. § a) pontja alapján arra hivatkozással, hogy bűnösségének kimondására a büntető anyagi jog szabályainak a megsértésével került sor. A védő indítványa szerint a **cég 1**, valamint a **cég 2** és **cég 4** között érvényes szerződések álltak fenn, ezek alapján került sor a munkavégzésekre és a munkavégzések után a teljesítés igazolására, valamint az elszámolásra. A szerződéskötések és a szerződések teljesítésének időszakában a **cég 2** és a **cég 4** szabályosan működő társaságok voltak. Létezett érvényes adószámuk, nem álltak csődeljárás, felszámolási eljárás hatálya alatt, nem volt ellenük végrehajtás.
- [12] A vád tárgyává tett számlák szabályosak, érvényesek voltak. A támadott ítélet által jóváhagyott elsőfokú ítélet indokolása szerint a számlákon megjelölt teljesítésigazolásokkal alátámasztott munkálatok elvégzésre kerültek.
- [13] A jelen ügyben az elmarasztaló ítélet bizonyítás helyett feltételezéseken alapul, ugyanis nem volt tudomása arról, hogy a két cég eleget tesz-e az adózási kötelezettségének, de ennek tudása nem is volt elvárható tőle. A kihallgatott tanúk vallomásai alapján is azt kellett volna megállapítani, hogy saját dolgozókkal nem volt lehetséges minden munka elvégzése, ennek ellenére a bíróság figyelmen kívül hagyta a tanúk által előadottakat.
- [14] A bíróság tévesen állapította meg azt is, hogy a **cég 4**

alkalmazottai milyen munkát végeztek. Nem történt meg az iratok és a tanúvallomások tartalmának megfelelő összevetése. Nem vizsgálták kellő alapossággal, hogy a revízió és a könyvelő által felvett jegyzőkönyvek milyen ellentmondásokat tartalmaztak, mennyiben feleltek meg a lefoglalt adathordozók tartalmának. Tévesen került rögzítésre az is, hogy a társaságot, és nem a könyvelőt szólították fel hiánypótlásra.

- [15] A bíróság tévesen jutott arra a következtetésre, hogy az I. rendű terhelt az ügyvezetői minősége alapján felelős lenne a könyvelő adatszolgáltatási tevékenysége során előállt hibákért.
- [16] Mindennek alapján a költségvetési csalás törvényi tényállásához szükséges előfeltételek az ő esetében nem állnak fenn. Nem állapíthatóak meg a hamis magánokirat felhasználásával kapcsolatos feltételek sem, figyelemmel arra, hogy a **cég 2** és a **cég 4** által kibocsátott számlák pontosan tükrözik az általuk elvégzett tevékenységet. A terhelt ezért a jogerős határozat megváltoztatását és felmentését kérte az ellene emelt vádak alól.
- [17] 2. A Legfőbb Ügyészség BF.799/2019/2. szám alatt előterjesztett nyilatkozata szerint a felülvizsgálati indítvány a tényállást támadó részében kizárt, a büntetőjogi felelősség megállapítását vitató részében alaptalan, ezért a megtámadott határozat hatályában fenntartását indítványozta.

III.

- [18] A Kúria a felülvizsgálati indítvány elbírálására a Be. 660. § (1) bekezdése alapján tanácsulést tűzött ki, amelyen a megtámadott határozatokat a Be. 659. § (5) bekezdésének megfelelően a felülvizsgálati indítványban meghatározott okok alapján bírálta felül. Egyúttal hivatalból vizsgálta a Be. 659. § (6) bekezdésében meghatározott esetleges eljárási szabálysértéseket is, illet azonban nem észlelt.
- [19] A bíróság jogerős ügydöntő határozata ellen felülvizsgálati indítvány terjeszthető elő a Be. 649. § (1) bekezdés a) pont aa) alpontja alapján ha a bíróság a büntető anyagi jog szabályainak megsértésével állapította meg a terhelt bűnösségét, illetve a b) pont ba) alpontja alapján akkor, ha a bűncselekmény törvénysértő minősítése, illetve a Btk. más szabályainak megsértése miatt törvénysértő büntetést szabott ki.
- [20] A felülvizsgálati eljárásban a tényálláshoz kötöttség érvényesül. Ennek megfelelően a felülvizsgálati eljárás alapvető szabálya, hogy felülvizsgálati indítványban a jogerős ítéletben megállapított tényállás nem támadható [Be. 650. § (2) bekezdés]. A bizonyítékok ismételt egybevetésének, eltérő értékelésének, valamint bizonyítás felvételének nincs helye, és a felülvizsgálati indítvány elbírálásakor a jogerős ügydöntő határozatban megállapított tényállás az irányadó [Be. 659. § (1) bekezdés]. Ebből következően a felülvizsgálat során a jogerős ítéleti tényállás megalapozottsága nem vizsgálható. Nincs lehetőség a

bíróságok bizonyítékokat értékelő tevékenységének és ezen keresztül a bűnösség kérdésének a vitatására, továbbá ezen okból a jogerős határozat hatályon kívül helyezésére sem.

[21] A felülvizsgálat során nem lehet kétségesse tenni a bíróság által megállapított tényeket, így azt, hogy a **cég 1**-nél - melynek a terhelt 2006. december 14. napjától kezdve vezető tisztségviselője volt - az adóhatóság a 2011. és 2011. évekre vonatkozó bevallások utólagos vizsgálatára irányuló ellenőrzést végzett, és a bevallásokban szerepeltetett - a **cég 5**-től, valamint a **cég 6**-tól befogadott - számlákat nem lelte fel. Ezért a társaságot hiánypótlásra szólította fel (elsőfokú ítélet 5. oldal 7. bekezdés).

[22] A tényállás tehát azt tartalmazza, hogy az adózó gazdálkodó szervezet olyan költség számlákat állított be a könyvelésébe és olyan költség számlákra alapozta az adóbevallását, amelyek nem álltak a rendelkezésére. Ezért a Kúria utal arra, hogy a költségvetésbe történő befizetési kötelezettség vonatkozásában tett valótlan tartalmú nyilatkozat megtételével - és ahhoz igazodóan az adóbevétel összegének csökkentésével - már ekkor, ezáltal megvalósult a Btk. 396. § (1) bekezdés a) pontjában büntetni rendelt költségvetési csalás bűncselekménye.

[23] A jogerős ítélet tényállásában tényként állapították meg, hogy továbbá, hogy ... I. rendű terhelt - ... II. rendű terhelt közreműködésével - valótlan tartalmú számlák felhasználásával az adóhatóságot megtévesztette és ezzel az adóbevétel összegét áfa adónemben összesen 8.545.910 forinttal csökkentette (elsőfokú ítélet 7. oldal 9. bekezdés). E tények a felülvizsgálati eljárás során nem vitathatók, mint ahogy az sem, hogy a bíróságok milyen bizonyítékok mérlegelésével és hogyan következtettek e tényekre. A Kúria ezért érdemben nem vizsgálhatta a felülvizsgálati indítványnak azokat az érveit, amelyek szerint:

- az elmarasztaló ítélet bizonyítás helyett feltételezéseken alapult-e,
- a kihallgatott tanúk vallomásai alapján a bíróságnak milyen eltérő tényeket kellett volna megállapítania,
- a bíróság tévesen állapította-e meg azt, hogy a **cég 4** alkalmazottai milyen munkát végeztek,
- tévesen került-e rögzítésre, hogy a társaságot, és nem a könyvelőt szólították fel hiánypótlásra,
- a bíróság tévesen jutott-e arra a következtetésre, hogy a terhelt az ügyvezetői minősége alapján felelős lenne a könyvelő adatszolgáltatási tevékenysége során előállt hibákért,
- a cég 2 és a **cég 4** által kibocsátott számlák pontosan tükrözték-e az elvégzett tevékenységet.

Mindezek a felülvizsgálati indítványban megfogalmazott kétségek valójában a megállapított tények vitatását jelentik, így ezek az indítványnak a törvényben kizárt részei.

[24] Erre tekintettel a felülvizsgálati indítványnak a tényállást támadó része a törvényben kizárt indítvány. A Kúria azonban az

indítványt a büntető anyagi jog szabályainak megsértésére hivatkozó részében sem találta alaposnak.

[25] Az indítvány szerint az I. rendű terhelt - mint vezető tisztségviselő - felelőssége sem költségvetési csalás büntettében sem a folytatólagosan elkövetett hamis magánokirat felhasználásának vétségében nem állapítható meg, mert a terhelt a könyvelő magatartásáért még részesként sem tehető felelőssé. Az irányadó tényállás alapján kizárólag az ügyben tanúként kihallgatott személy 4 könyvelő bűnössége lenne megállapítható.

[26] Ezzel kapcsolatban a törvényszék helytállóan fejtette ki, hogy töretlen az ítélkezési gyakorlat a vonatkozásban, hogy a gazdasági társaság ügyvezetője, illetve képviselőre jogosult tagja elsődleges felelőssége az, hogy a gazdasági társaság törvényesen működjön. Az ügyvezető kizárólagos felelősségét képezi ezen belül az is, hogy a társaság eleget tegyen adóbevallási kötelezettségének, a bevallások a valóságnak megfelelőek legyenek és reálisan tükrözzék a társaság gazdálkodását.

[27] Az elkövetési időben hatályos, a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (korábbi Ptk.) 55. § 2. fordulata értelmében korlátolt felelősségű társaságnál az ügyvezető képviseli a gazdasági társaságot harmadik személyekkel szemben, valamint bíróságok és hatóságok előtt, továbbá a jogi személy nevében aláírásra jogosult [korábbi Ptk. 29. § (3) bekezdés 1. mondat]. A korlátolt felelősségű társaság ügyvezetője vezető tisztségviselő [az elkövetéskor hatályos, a gazdasági társaságokról szóló 2006. évi IV. törvény (korábbi Gt.) 21. § (3) bekezdés]. A vezető tisztségviselők a gazdasági társaság ügyvezetését az ilyen tisztséget betöltő személyektől általában elvárható gondossággal - és ha e törvény kivételt nem tesz - a gazdasági társaság érdekeinek elsődlegessége alapján kötelesek ellátni [korábbi Gt. 30. § (2) bekezdés 1. mondat].

[28] Az ügyvezető felelős a korlátolt felelősségű gazdasági társaság törvényes működéséért. Ezen felelősséget pedig az viseli, aki az ügyvezetői pozíciót - bármely okból - aktuálisan betölti. Következésképpen a bíróság a jogerős határozatában törvényesen állapította meg a Btk. 13. § (1) bekezdésében írtakra tekintettel ... I. rendű terhelt tettesi felelősségét a költségvetési csalás büntettében [Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont (4) bekezdés b) pont] és a folytatólagosan elkövetett hamis magánokirat felhasználásának vétségében (Btk. 345. §). A felülvizsgálati indítványnak a törvényes minősítést vitató és a terhelt felmentésére irányuló része nem megalapozott.

Az indítvány elvi tartalma

[29] Nem állapítható meg a költségvetési csalás büntettében és a hamis magánokirat felhasználásnak vétségében az ügyvezető felelőssége, mert a cselekményért csak a társaság könyvelője büntethető.

A döntés elvi tartalma

[30] A gazdasági társaság ügyvezetője, illetve képviselőre jogosult

tagja elsődleges felelőssége az, hogy a gazdasági társaság törvényesen működjön. Az ügyvezető kizárólagos felelősségét képezi ezen belül az is, hogy a társaság eleget tegyen az adóbevallási kötelezettségének és a bevallások a valóságnak megfelelőek legyenek. Valótlan tartalmú adóbevallás benyújtása esetén az ügyvezető büntetőjogi felelősségét meg kell állapítani.

Záró rész

- [31] A kifejtettek alapján a Kúria a Be. 655. § (1) bekezdés főszabálya szerinti összetételben eljárva - és miután a Be. 659. § (6) bekezdése alapján hivatalból vizsgálandó ún. abszolút eljárási szabálysértést sem észlelt - a ... I. rendű terhelt által védője útján előterjesztett felülvizsgálati indítványnak nem adott helyt, és a megtámadott határozatot - a Be. 662. § (1) bekezdés a) pontja alapján - ... I. rendű terhelt tekintetében hatályában fenntartotta.
- [32] A Be. 653. § (1) bekezdése értelmében a felülvizsgálati eljárás lefolytatására a harmadfokú bírósági eljárás szabályait az e Fejezetben foglalt eltérésekkel kell alkalmazni. A harmadfokú bíróság határozatával szemben viszont a Be. nem biztosítja a fellebbezés lehetőségét, s attól eltérő rendelkezést a Be. XC. Fejezete sem tartalmaz. A végzés ellen tehát nincs helye fellebbezésnek. Felülvizsgálatát pedig a Be. 650. § (1) bekezdés b) pont 2. fordulata zárja ki.
- [33] Az esetleges újabb indítvánnyal kapcsolatos figyelmeztetés a Be. 652. § (6) és (7) bekezdésén alapul azzal, hogy azt a Kúria - a Be. 656. § (4) bekezdése szerinti feltételek fennállása esetén - érdemi indokolás nélkül elutasíthatja.

Budapest, 2019. december 4.

Dr. Molnár Gábor Miklós s.k. a tanács elnöke, Dr. Vaskuti András s.k. előadó bíró, Dr. Krecsik Eldoróda s.k. bíró

A kiadmány hiteléül:
Schulz Oszkárné
tisztviselő